

סגור חלון ☒

בימ"ש בגרמניה : לקוחות ישראל פרי לא נפגעו מהביטוח הפנימי

ביהמ"ש דחה תביעה של לקוחה בארגונו של פרי, המרצה 10 שנות מאסר בגין גניבה בפרשת הפנסיה הגרמנית, לבטל המחאה שמסרה לארגונו □ נקבע כי לא נגרם לה נזק מכך שהפרמיות לא הועברו לחברת ביטוח חיצונית

נועם שרביט

10/8/2009

תמיכה לעמדתו של עו"ד ישראל פרי, המרצה 10 שנות מאסר בגין הרשעתו בגניבה בפרשת הפנסיה הגרמנית, מבית המשפט לעניינים סוציאליים בגרמניה : בית המשפט הגרמני דחה תביעה של לקוחה בארגונו של פרי לבטל המחאה שמסרה לארגונו, זאת למרות שהציגה את פסק הדין הפלילי שהרשיעו בישראל, וקבע כי הכספים שקיבל הארגון בעקבות ההמחאה הם של גניבה.

בית המשפט הגרמני קבע כי אינו רואה כל נזק שנגרם ללקוחה מכך שהפרמיות לא הועברו לחברת ביטוח חיצונית, בין היתר משום שהלקוחה היתה זכאית לקבל בכל מקרה - בין שנערך ביטוח ובין שלא - פטור מלא מהשבת ההלוואה במקרה של פטירה.

יתירה מכך, נפסק כי העסקה שירתה את "האינטרס המובן היטב" של הלקוחה, והיא היטיבה את מצבה בעקבות העסקה עם החברות שבשליטת פרי, שאיפשרו לה לקבל תשלומים חודשיים בגין חלק מהקצבה, ללא כל השקעה וסיכון.

פרי מבקש כעת לצרף את פסק הדין מבית המשפט הסוציאלי הגרמני, ערכאה המתמחה בתחום הביטוח הסוציאלי בכלל ובתחום קצבאות הפנסיה בפרט, הקובע כי לא נגרם ללקוחות כל נזק עקב אי-העברת הפרמיות לחברת ביטוח חיצונית.

לדבריו, בית המשפט בגרמניה בחן את העסקה לפרטיה, ולאחר ששוכנע כי אינה נגועה באי-מוסריות וכי החיובים בגינה הוגנים ולא חורגים מתנאי השוק - קבע כי העסקה בכללותה נערכה "לטובת הלקוח" ותאמה את "האינטרס המובן היטב" של הלקוח, הגם שאולי היה בכך הפרת הסכם ההלוואה. המוסד לביטוח סוציאלי בגרמניה, שהיה צד להליכים, סבר כי למרות ההרשעה בישראל, אין הצדקה לתביעת הלקוחה - ולפיכך צידד בעמדת פרי.

הגנב הפסיד

כזכור, פרי הורשע בגניבת 320 מיליון מארק גרמני מכ-9,000 לקוחות. ההרשעה בוססה בעיקר על כך שפרמיות הביטוח שגבה מהלקוחות לא הועברו לחברת ביטוח חיצונית אלא לחברה שבשליטתו, מבלי ליידעם. העליון דחה את ערעורו על ההרשעה, אך קיצר את עונשו מ-12 ל-10 שנות מאסר.

פרי הגיש בקשה לקיים דיון נוסף. באמצעות עוה"ד ד"ר יעקב וינרוט, ישראל וולנרמן, פרופ' מרדכי קרמניצר ושירה דונביץ' טען כי פסק הדין יצר אבסורד משום שמי שהוגדר כ"גנב" הוא המעניק כספים למי שהוכרז כ"נגנב". בעוד ה"נגנב" נשא בהפסד משמעותי, ה"נגנב" זכה בכספים רבים מבלי שסיכן דבר. הדברים מתייחסים לכ-3,442 לקוחות שנפטרו לפני שפרעו את ההלוואה באמצעותה שילמו את הפרמיה, ועם מותם נמחק החוב בשעה שהאלמנה המשיכה לקבל קצבת שארים מלאה.

פסיקה סותרת

טענה מרכזית נוספת היתה שפסק הדין הפלילי המרשיע עומד בסתירה לפסקי דין אזרחיים רבים שניתנו בעניינו, ובהם נקבע חד-משמעית כי העובדה שלא נערך ביטוח בחברת ביטוח חיצונית אינה מעניינם של הלקוחות, ואף אינה עולה כדי הפרת הסכם אזרחית. כך למשל קבע הרכב שופטים במחוזי בתל-אביב כי אין רלוונטיות לשאלה האם הלקוחה בוטחה בפועל בחברת ביטוח חיצונית - "כל עוד ברור כי המערערת 'מכוסה' מפני סיכון של פטירה" מבחינת פרי והארגון.

פרי טוען כי מצב בו קיימים פסקי דין סותרים הוא בלתי אפשרי. בעוד בתי המשפט האזרחיים קובעים כי אי-העברת הפרמיות אינה מהווה אפילו הפרת הסכם או עוולה אזרחית - הרי שבית המשפט הדין במישור הפלילי רואה בכך עבירת גניבה.

המדינה: "מדובר בהצגה חלקית ומטעה של פסק הדין הגרמני"

בתגובת המדינה שהגישו עוה"ד מיכל רוזן-עוזר ויונתן קרמר מפרקליטות המדינה נאמר, כי לא מדובר ב"תגלית" אלא בהצגה חלקית ומטעה של פסק הדין הגרמני. לדבריהם, אין לפסק הדין כל מעמד ראייתי במסגרת ההליך בישראל, ומשכך בוודאי שהוא אינו משליך על הבקשה לקיים דיון נוסף.

לגוף העניין טוענת המדינה, כי ההליך בגרמניה לא היה דומה אפילו להליך הפלילי בישראל, לא מבחינת הסוגיות שנידונו שם ולא מבחינת היריעה העובדתית שנפרסה בפני בית המשפט.

כך למשל, הבהיר בית המשפט הגרמני שהחלטתו עוסקת רק בתוכן בקשת ההלוואה של הלקוחה מחברת BGF של פרי, והוא אינו מתייחס לאופן בו בוצע ההסכם ולשאלה אם BGF פעלה לפי הרשות שניתנה לה. ממילא, הוא לא נדרש למשמעות העובדה שפרי פעל בניגוד להרשאה שניתנה לו, סוגיה שהיתה בלב ההליך הפלילי בישראל.

כן טוענת המדינה, שאמירת השופטים הגרמנים לפיה הם אינם מבינים איזה חסרון כיס נגרם ללקוחה כתוצאה מהביטוח הפנימי, היתה אמרת אגב ולא היתה כל התייחסות לעניין קיומו או אי-קיומו של נזק ללקוחות. לעומת זאת, בית המשפט העליון דן באריכות בטענתו זו של פרי ודחה אותה.

המדינה מציינת שבפני בית המשפט הגרמני היתה רק תמצית של הכרעת הדין הפלילית המרשיעה של פרי ונראה שפסק הדין של העליון בערעור לא היה מונח בפניו. עוה"ד רוזן-עוזר וקרמר מוסיפים, שבעוד שפרקליטי פרי מבקשים לאמץ את קביעות בתי המשפט האזרחיים, כשהוכח שהם התנהלו שם בדרך "רצופת כזבים והסתרה". (דנ"פ 2334/09)